

PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK (PDR) NEDİR?

Hızla değişen dünyamızda, meydana gelen bilimsel ve teknolojik yenilikler, toplumsal yaşamı da daha karmaşık bir hale getirmiştir. Bunun sonucunda, yeni neslin en iyi yetiştirilmesi, yeteneklerinin israf edilmemesi, hızla değişen dünyaya ve karmaşık toplum yapısına uyumunun en iyi şekilde sağlanması zorunlu hale gelmiştir. Bunun sonucunda PDR hizmetlerinin önemi kavranmış ve tüm dünyada yayılma hızını artırmıştır.

Prof. Dr. Muharrem Kepçeoğlu'na göre, rehberlik bir süreçtir. Rehberlik bir anda olup biten bir iş değildir. Rehberlik çalışmalarının etkili sonuçlar vermesi bir süre gerektirir. Psikolojik danışma ve rehberliğin esası bireyin kendisini gerçekleştirmesine yardım etmektir. Kendini gerçekleştirme psikolojik danışma ve rehberlik yardımını tüm boyutlarını içine alan bir kavramdır. (Kepçeoğlu; 1992, ss.9-10)

"Rehberlik, bireye kendini anlaması, çevredeki olanakları tanınması ve doğru tercihler yaparak kendini gerçekleştirebilmesi için yapılan sistematik ve profesyonel bir yardım sürecidir. Yardım kavramı ile kastedilen tavsiye vermek, akıl öğretmek, bireyi doğru olduğu varsayılan bir hareket tarzı benimsemeye ve uygulamaya zorlamak olmayıp, onun çeşitli seçenekleri tanımada ve en uygun olanı seçmesi için gerekli değerlendirmeyi yapabilecek hale gelmesine çalışmaktır." (Mertol, Arsoy ve Ergin; 1998,ss.12-1)

Psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri bu alanda yetişmiş uzman kişilerce profesyonel bir düzeyde sunulduğu takdirde etkili olabilir.

REHBERLİK SERVİSİNİN GENEL AMAÇLARI

- Öğrencilerin Bedensel, Zihinsel, Duygusal vb. sorunlarının çözümünde yardımcı olmak
- Öğrencilere İnsanlarla sağlıklı ilişkiler kurmak için temel iletişim becerileri kazandırmak
- Kişisel gelişim için öğrencilere açık olan fırsatları okul ve okul dışındaki eğitim olanakları, meslekleri iş dünyasını tanımalarında yardımcı olmak

- Amaç belirleme, sorun çözme, karar verme, tercih yapma, sorumluluk alma gibi yaşam becerilerinde yeterlilik ve kendine güven kazanmalarına yardımcı olmak
- Hayatı bir bütün olarak değerlendirmelerine yardımcı olmak
- Toplum gerçeklerini de göz önünde bulundurarak kendilerine uygun üst öğrenim programlarını, iş ve meslekleri tanıyıp seçmelerine yardımcı olmak
- Çalışmayı zevk haline getirmelerine ve serbest zamanlarını iyi kullanmalarına yardımcı olmak

REHBERLİK SERVİSİNİN OKUL İÇİNDEKİ YERİ NEDİR?

Okulda idare, öğretmen, öğrenci, memur, vs. gibi çalışan sınıfları bulunmaktadır. PDR servisi bunların hiç birisi ile aynı sınıfa girmemektedir.

Kimseyi idare etmediği için idareci değildir. Rehber öğretmen unvanı olsa bile bizzat derslere girip eğitim vermediği için öğretmen sınıfında da değildir. Memur ve öğrenci zaten değildir.

PDR servisi okulda kendi işini yapan yönetmelikte belirlenen işler üzerine okuldaki herkes ile ilişki kurması gerekli olan bir servistir.

Yine toplumumuzda birbirine çok karıştırılan ruh sağlığı alanları olan psikiyatri, psikoloji ve psikolojik danışma, aslında bireylere durumlarına göre farklı noktalarda ve farklı yöntemlerle müdahale etmektedirler. Bir örnekle açıklamaya çalışacak olursak; dersleriyle ilgili problem yaşayan bir genç, ne yapabileceği ile ilgili psikolojik danışmandan yardım alabilir. Planlı çalışma, başarısızlığa neden olan ailesel ya da kişisel etkiler vb. konularda aldığı hizmetten verim elde edebilir. Ancak psikolojik danışman, bu gençte çok daha farklı, karmaşık ve derin bir sebepten ötürü derslerine yansımış bir başarısızlık görüyorsa bir psikologa yönlendirmelidir. Psikolog da bu gençte örneğin depresif bir durum seziyorsa genci psikiyatriste yönlendirir. Hekim gence uygun tanıyı koyduktan sonra tedaviye başlar.

Genel olarak okulumuzdaki rehberlik hizmetlerinin alanları ise şunlardır:

1. Psikolojik Danışma Hizmetleri: Öğrencilerin yardıma ihtiyaç duyduğu ve bu yardımdan bir yarar sağlayacağına inandığı her konuda verilebilir. Hizmetler tek tek veya grup halinde; karşılıklı saygı, güven, samimiyet, içtenlik ve gönüllülük esasına dayanmalıdır. Psikolojik danışma özel ve gizli olmalıdır.

2. Oryantasyon Hizmeti: Okulu ve okulda bulunan imkânları tanıtmak amacı ile yapılan çalışmalardır.

3. Bireyi Tanıma Hizmeti: Öğrencileri tanımanın tek amacı ve gereği onların kendilerini tanımalarını yardımcı olmaktır. Öğrenciyi tanıma hizmetleri; kimlikle ilgili tanıtıcı bilgiler, fiziksel gelişimi, aile durumu, sosyal gelişim ve uyumu, okul özgeçmişi, zihinsel gelişimi, kişilik özellikleri, eğitsel ve mesleki planları ve amaçları şeklinde özetlenebilir.

4. Bilgi Toplama ve Yayma Hizmeti: Okullarda öğrencilere okul-içi programlar, sosyal, kültürel ve eğitsel çalışmalar, üst okullar, iş ve meslekler hakkında gerekli bilgilerin toplanıp verilmesidir. Bu bilgilerin ışığında imkân ve şartlar göz önüne alınarak kendilerine en uygun seçimin yapılmasında yardımcı olunmalıdır.

5. Yönelme Hizmeti: Öğrenciler için kendilerine en uygun olan alana ve mesleğe yönelmede yardımcı olunur.

6. İzleme ve Değerlendirme Hizmeti: Uyum ve gelişim durumları hakkında sürekli bilgi edinmek için yapılan çalışmalardır. Daha sonra ise bunların sonuçları değerlendirilir.

7. Müşavirlik (Konsültasyon) Hizmeti: Okuldaki yönetici, öğretmen ve belletmenlerin daha yeterli ve ortak bir rehberlik anlayışına sahip olmasını böylece okuldaki çalışmaların daha sağlıklı olmasını sağlamaktır. Doğrudan öğrenciye dönük olmayan, ancak öğrencilere verilen rehberlik hizmetlerinin etkililiğini arttırmaya yarayan hizmetlerdir.

8. Çevre ve Veli ile İlişkiler: Yapılan rehberlik hizmetinin etkililiğini artırır. Öğretmenler ile velilerin ara sıra bir araya gelmeleri; psikolojik ilişki içinde çocuğun başarı

ve uyum durumu, özel ihtiyaçları ve problemleri ya da dikkate değer başka bir davranış özelliği hakkında karşılıklı olarak görüşmeleri gerekir.

REHBERLİK HİZMETİ ALMAYA İHTİYACIM OLDUĞUNU NASIL ANLAYACAĞIM?

- Yaşamım nereye doğru gidiyor diye endişeleniyorsanız,
 - Kimseye anlatamadığınız fakat birileriyle paylaşmak gerekliliği hissettiğiniz duygu ve düşünceleriniz olduğuna inanıyorsanız,
 - Nasıldersalışacağınızı bilemiyorsanız,
 - Kendimi daha iyi tanımak istiyorsanız,
 - Önceki yıllarda başarılı biri olmama rağmen su an derslerde zorluk çekiyorum diyorsanız,
 - Ödevlerinizi yapıp, derslerinize çalıştığınız halde, başarısız olduğunuzu düşünüyorsunuz,
 - Kendinize özgü mesleki bir alan seçmek ve hedeflerinizi belirlemek istiyorsanız,
 - Hayatınızda bir şeylerin ters gittiğini düşünüyorsunuz,
 - İnsanlarla daha etkili iletişim kurmak ve duygularınızı etkili şekilde ifade etmek istiyorsanız,
 - Çoğu zaman moraliniz bozuk ise ve kendinizi üzgün hissediyorsanız,
 - Bugünlerde aşırı derecede stresli ve kaygılıym diyorsanız,
- Bulunduğunuz ortama hala uyum sağlayamadığınızı düşünüyorsunuz,
Bu ve buna benzer duygu ve düşünceler içinde iseniz, Rehberlik Servisi'ne gelerek, rehber öğretmen ile görüşmeniz sizin için yararlı olacaktır.